

Legislație și standardizare în informatică

PROPUNERE DE REGLEMENTARE LEGISLATIVĂ PRIVIND PROTECȚIA JURIDICĂ A BAZELOR DE DATE

mat. Rodica Brînda
mat. Rodica Hrin

Institutul de Cercetări în Informatică

Capitolul I

Domeniul de aplicare

Art. 1 Domeniul de aplicare

- (1) Prezenta propunere de reglementare legislativă se referă la protecția juridică a bazelor de date, indiferent de forma lor.
- (2) Prin termenul de "baze de date" se înțelege o culegere de opere, date sau alte elemente independente, organizate într-un mod sistematic sau metodic și accesibilă individual, prin mijloace electronice sau prin orice alt mod.
- (3) Protecția prevăzută prin prezenta propunere de reglementare legislativă nu se aplică programelor de calculator, utilizate pentru constituirea sau funcționarea bazelor de date, accesibile prin mijloace electronice, ele fiind protejate și prin Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, art. 72 - 79, din 29 martie 1996 (Monitorul Oficial nr. 60).

Art. 2. Limitări la domeniul de aplicare

Aplicarea prezentei propuneri de reglementare legislativă nu aduce prejudicii dispozițiilor comunitare și dispozițiilor legale privind:

- a) protecția juridică a programelor de calculator;
- b) dreptul de închiriere, de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale;
- c) durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe.

Capitolul II

Dreptul de autor

Art. 3. Obiectul protecției

- (1) Bazele de date care, prin alegerea sau distribuirea materialelor suport, constituie o creație intelectuală proprie autorului lor, sunt protejate la fel ca și cele protejate prin dreptul de autor. Pentru a se determina dacă ele pot beneficia de această protecție, nu se aplică nici un alt criteriu.
- (2) Protecția bazelor de date prin dreptul de autor, prevăzută în prezenta propunere de reglementare legislativă, nu acoperă conținutul lor și nu prejudiciază drepturile stabilite privind conținutul lor.

Art. 4. Calitatea de autor al bazei de date

- (1) Autorul unei baze de date este persoana fizică sau grupul de persoane fizice care au creat baza de date sau persoana juridică, socotită de legislația în vigoare ca fiind titularul dreptului.
- (2) Când operele colective sunt recunoscute de către legislația în vigoare, drepturile patrimoniale sunt deținute de către persoana investită cu drept de autor.

Art. 5. Acte supuse restricțiilor

Autorul unei baze de date beneficiază, referitor la modul de prezentare a acesteia, de dreptul de a efectua și de a autoriza:

- a) reproducerea permanentă sau provizorie, în totalitate sau parțială, prin orice mijloc și sub orice formă;
- b) traducerea, adaptarea, aranjarea și orice altă transformare;
- c) orice formă de distribuire către public a bazei de date sau a copiilor sale. Prima comercializare a unei copii a unei baze de date de către titularul dreptului sau cu consimțământul său, epuizează dreptul de a controla revânzarea acestei copii;
- d) orice comunicare, expunere sau reprezentare către public;
- e) orice reproducere, distribuire, comunicare, expunere sau reprezentare publicului a rezultatelor vizate la punctul b);

Art. 6 Excepții la actele supuse restricțiilor

- (1) Utilizatorul legitim al unei baze de date sau a unei copii a acesteia, poate efectua el însuși toate actele vizate la art. 5, necesare accesului la conținutul bazei de date și pentru utilizarea sa normală, fără autorizarea autorului bazei de date. Dacă utilizatorul legitim este autorizat să utilizeze numai o parte a bazei de date, acest paragraf se aplică numai acestei părți.
- (2) Se pot prevedea limitări la drepturile conexe din art. 5 în următoarele cazuri:
  - a) reproducerea cu finalități private a unei baze de date neelectronice;
  - b) utilizarea numai cu finalități de ilustrare a aplicațiilor educaționale sau de cercetare științifică, cu obligativitatea de a indica sursa și cu precizarea că utilizarea nu este în scop comercial;
  - c) utilizarea cu finalități de securitate publică sau pentru proceduri administrative sau juridice;
  - d) alte excepții ale dreptului de autor, prevăzute în legislația în vigoare, fără a prejudicia punctele a), b) și c).
- (3) Conform cu convenția de la Berna privind protecția operelor literare și artistice, prin prezentul articol nu trebuie să se cauzeze un prejudiciu nejustificat intereselor legitime ale titularului dreptului sau să se aducă prejudicii exploataării normale a bazei de date.

Capitolul III Dreptul "sui generis"

Art. 7. Obiectul protecției

- (1) Când obținerea, verificarea sau prezentarea conținutului unei baze de date necesită o investiție substanțială din punct de vedere calitativ sau cantitativ, proiectantul bazei de date are dreptul să interzică extragerea și/sau reutilizarea în totalitate sau a unei părți importante a acesteia.
- (2) În continuare, se definesc următorii termeni utilizați:
  - a) **extragere**: transferul pe un alt suport, permanent sau temporar, a întregului sau a unei părți importante a conținutului unei baze de date, prin orice mijloc sau sub orice formă;
  - b) **reutilizare**: punerea la dispoziția publicului, sub orice formă, a întregului sau a unei părți importante a conținutului unei baze de date prin distribuirea de copii, prin închiriere, prin transmisie directă sau sub orice altă formă. Prima comercializare a unei copii a unei baze de date de către titularul dreptului sau cu consimțământul său epuizează dreptul de control asupra revânzării acestei copii.

Împrumutul public nu este un act de extragere sau de reutilizare.

- (3) Dreptul vizat la paragraful 1 poate fi transferat, cedat sau donat prin licență contractuală.
- (4) Dreptul vizat la paragraful 1 se aplică independent de protejarea bazei de date sau a conținutului ei prin dreptul de autor sau prin alte drepturi. Protecția bazelor de date prin dreptul vizat la paragraful 1 nu prejudiciază drepturile existente privind conținutul lor.
- (5) Nu sunt autorizate extragerea și/sau reutilizarea repetată și sistematică a unor părți ale conținutului unei baze de date dacă aceasta presupune acțiuni contrare unei exploatari normale a bazei de date sau care cauzează nejustificat prejudicii intereselor legitime ale proiectantului bazei de date.

Art.8 Drepturi și obligații ale utilizatorului legitim

Utilizarea sau exploatarea unei opere dă naștere la drepturi distincte și exclusive ale autorului de a autoriza accesul public la bazele de date pe calculator, în cazul în care aceste baze de date conțin sau constituie opere protejate (cf. Art. 13, lit. m, Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe - Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996).

- (1) Dacă o bază de date este pusă la dispoziția publicului, proiectantul ei nu trebuie să-l împiedice pe utilizatorul legitim al acestei baze de date să extragă și/sau să reutilizeze unele părți ale conținutului ei, evaluate într-un mod calitativ sau cantitativ, indiferent de scopul urmărit de acesta. Dacă utilizatorul legitim este autorizat să extragă și/sau să reutilizeze numai o parte a bazei de date, prezentul paragraf se aplică acestei părți.
- (2) Dacă o bază de date este pusă la dispoziția publicului, utilizatorul legitim al acesteia trebuie să împiedice efectuarea actelor care sunt în contradicție cu exploatarea normală a acestei baze de date sau care lezează, în mod nejustificat, interesele legitime ale proiectantului bazei de date.
- (3) Utilizatorul legitim al unei baze de date, pusă la dispoziția publicului, trebuie să împiedice aducerea de prejudicii titularului unui drept de autor sau a unui drept conex asupra operelor sau a serviciilor conținute în această bază de date.

Art. 9. Excepții la dreptul "sui generis"

Utilizatorul legitim al unei baze de date, pusă la dispoziția publicului, indiferent de forma în care s-a făcut această disponibilizare, poate extrage și/sau reutiliza o parte importantă a conținutului ei, fără autorizarea proiectantului bazei de date, când este vorba de:

- a) o extragere cu finalități private asupra conținutului unei baze de date neelectronice;
- b) o extragere cu finalități de ilustrare pentru aplicații educaționale sau cercetare științifică, numai când se indică sursa și cu justificarea scopului necomercial;
- c) o extragere și/sau reutilizare cu finalități de securitate publică sau pentru finalitățile unei proceduri administrative sau jurisdicționale.

Art. 10. Durata protecției

- (1) Dreptul prevăzut în art. 7 intră în vigoare după data de 1 ianuarie a anului următor datei finalizării bazei de date și expiră în termen de 15 ani de la aceasta.
- (2) În cazul punerii la dispoziția publicului a bazei de date înaintea expirării perioadei prevăzute în paragraful 1, durata protecției privind acest drept expiră în termen de 15 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor datei la care baza de date a fost pusă la dispoziția publicului.
- (3) Orice modificare importantă a conținutului unei baze de date, evaluată în mod calitativ sau cantitativ, în special aceea care rezultă prin acumularea de adăugări, de suprimări sau de schimbări succesive, este considerată o investiție suplimentară, evaluată calitativ sau cantitativ, ceea ce impune o durată a protecției propriie bazei de date care rezultă din această investiție.

Art. 11. Beneficiari ai protecției prin dreptul "sui generis"

- (1) Dreptul prevăzut prin art. 7 se aplică bazelor de date al căror proiectant sau titular al dreptului își are domiciliul stabil pe teritoriul țării.
- (2) Paragraful 1 se aplică și societăților și întreprinderilor constituite conform legislației

în vigoare și cu sediul statuat, cu administrația centrală pe teritoriul statului; dacă nu își are sediul statuat pe teritoriul statului, operațiunile sale trebuie să aibă o legătură reală și continuă cu economia statului.

- (3) Acordurile care cer dreptul prevăzut în art. 7 privind bazele de date proiectate în țări terțe sunt încheiate de Oficiul Român pentru Dreptul de Autor, iar durata protecției acordată bazelor de date prin această procedură nu depășește pe aceea prevăzută în art. 10.

Capitolul IV

Dispoziții comune

Art. 12. Sancțiuni

- (1) Încălcarea drepturilor recunoscute și garantate prin prezenta propunere de reglementare legislativă atrage răspunderea civilă, contravențională sau penală, după caz, potrivit legii. Dispozițiile procedurale sunt cele prevăzute în prezenta propunere de reglementare legislativă, care se completează cu cele de drept comun.
- (2) Titularii drepturilor încălcate pot solicita instanțelor de judecată sau altor organisme competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și pot pretinde repararea prejudiciului în conformitate cu normele legale.
- (3) În cazul încălcării unor drepturi recunoscute și protejate prin prezenta propunere de reglementare legislativă, titularii acestora pot cere instanței de judecată sau altor organe competente, potrivit legii, să dispună de îndată, luarea unor măsuri pentru prevenirea producerii unor pagube iminente sau, după caz, pentru asigurarea reparării acestora.
- (4) Titularii drepturilor încălcate pot cere instanței de judecată să dispună aplicarea oricăreia dintre următoarele măsuri:
- remiterea încasărilor realizate prin actul ilicit sau a bunurilor realizate în acest mod;
  - distrugerea echipamentelor și a mijloacelor aflate în proprietatea făptuitorului a căror destinație a fost aceea de producere a actului ilicit;
  - scoaterea din circuitul comercial prin confiscarea și distrugerea copiilor efectuate ilicit.

(cf. Art. 139 (1) - (4) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe - Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996).

- (5) Constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la ... la ... sau cu amendă de la ... la ..., dacă nu constituie o infracțiune mai gravă, fapta persoanei care, fără autorizarea sau, după caz, consimțământul titularului drepturilor recunoscute prin prezenta propunere de reglementare legislativă:
- face cunoscută publicului o bază de date protejată;
  - permite accesul la bazele de date pe calculator, care conțin sau constituie opere protejate.

(cf. Art. 140 (a,c) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe - Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996).

Art. 13. Respectarea altor dispoziții

- (1) Prezenta propunere de reglementare legislativă nu afectează dispozițiile privind, în special, dreptul de autor, drepturile conexe, Codul dezvoltării și utilizării tehnologiilor informației sau alte drepturi sau obligații privind date, opere sau alte elemente încorporate într-o bază de date, brevete, mărci, desene și modele, dreptul de convenții și concurență nelocală, secretul afacerilor, securitatea, confidențialitatea, protecția datelor personale și respectarea vieții private, accesul la documentele publice sau dreptul contractelor.
- (2) Cetățenii străini, titulari ai dreptului de autor sau ai drepturilor conexe, beneficiază de protecția prevăzută prin convențiile, tratatele și acordurile internaționale la care România este parte, iar în lipsa acestora, beneficiază de un tratament egal cu cel al cetățenilor

români, cu condiția ca aceștia să beneficieze, la rândul lor, de tratament național în statele respective (cf art.147 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe - Monitorul Oficial nr. 60 din 26 martie 1996).

Art.14. Aplicarea în timp

- (1) Bazele de date, create înainte de intrarea în vigoare a prezentei propuneri de reglementare legislativă, care îndeplinesc exigențele fixate de aceasta, beneficiază, de asemenea, de protecția juridică a bazelor de date prin dreptul de autor.
- (2) În cazul unei baze de date a cărei proiectare a fost finalizată în timpul celor 15 ani care preced data vizată în art. 16 paragraful 1, durata de protecție prin dreptul prevăzut în art. 7 este de 15 ani începând cu data de 1 ianuarie care urmează acestei date.

Art. 15. Caracterul imperativ al anumitor dispoziții

Toate dispozițiile contractuale neconforme cu art. 6 paragraful 1 și art. 8 sunt nule și neavenite.

Art. 16. Dispoziții finale

Legislația pune în vigoare, înainte de data de 1 ianuarie, dispoziții legislative, reglementative și administrative, necesare pentru a se conforma prezentei propuneri de reglementare legislativă.

La adoptarea acestor dispoziții, se va face referire la conformitatea cu Directiva 96/9/CE a Parlamentului european și a Consiliului din 11 martie 1996, privind protecția juridică a bazelor de date